

Vaški odbor Formin
Formin 44/a
2272 Gorišnica

Formin, 17.04.2026

Občina Gorišnica
Gorišnica 83 A
2272 Gorišnica

ZADEVA: Pobuda za razglasitev Kotnega mlina za samostojni kulturni spomenik lokalnega pomena

Spoštovani,

Vaški odbor Formin se na vas obrača v zvezi s problematiko obnove Kotnega mlina v Forminu, ki je trenutno evidentiran skupaj s Sokovo domačijo pod isto evidenčno številko kulturne dediščine (EŠD).

Na podlagi pridobljenih informacij in pojasnil strokovnih služb ugotavljamo, da je bila prijava na razpis za pridobitev sredstev za obnovo mlina neuspešna, predvsem iz naslednjih razlogov:

- mlin nima statusa kulturnega spomenika lokalnega pomena, kar predstavlja enega ključnih razpisnih pogojev;
- objekt je evidentiran skupaj s Sokovo domačijo pod isto evidenčno številko, kar onemogoča njegovo samostojno obravnavo;
- celotna enota (domačija in mlin) je bila v preteklosti obravnavana v okviru turističnega koncepta (avtokamp), ki ni skladen z veljavnim prostorskim aktom.

Posledično nastajajo naslednje sistemske ovire:

- mlin kot samostojen investicijski projekt ne more kandidirati na razpisih;
- projekt je odvisen od statusa in aktivnosti Sokove domačije;
- administrativna vezanost na širšo enoto onemogoča učinkovito pridobivanje sredstev;
- obstaja resno tveganje, da se obnova kljub izkazanemu interesu ne bo izvedla.

Vaški odbor Formin poudarja, da mlin predstavlja:

- pomemben del lokalne tehniške in kulturne dediščine;
- funkcionalno in vsebinsko samostojen objekt;
- razvojni potencial za turizem, izobraževanje in ohranjanje dediščine.

Na podlagi navedenega predlagamo:

- da se mlin izloči iz obstoječe skupne evidenčne enote (EŠD) in vodi kot samostojna enota kulturne dediščine;
- da občina prioritarno pristopi k razglasitvi mlina za kulturni spomenik lokalnega pomena;

- da se mlin v vseh nadaljnjih postopkih obravnava ločeno od Sokove domačije.

Posebej poudarjamo, da trenutna ureditev:

- neposredno omejuje možnosti za pridobivanje sredstev;
- ustvarja administrativne ovire zaradi neskladij z drugimi deli enote;
- ogroža izvedbo investicije in dolgoročno ohranitev objekta.

Kot primer dobre prakse izpostavljam Dominkovo domačijo, ki danes ne predstavlja stroška, temveč ustvarja dodano vrednost, prepoznavnost in turistični potencial za občino. Navedeni primer potrjuje, da pravočasna zaščita in podpora kulturni dediščini prinašata konkretne razvojne učinke za lokalno skupnost.

Menimo, da je nujno:

- zagotoviti pogoje za prijavo na prihodnje razpise;
- omogočiti samostojno projektno obravnavo mlina;
- zagotoviti izvedbo obnove ob obstoječem interesu investitorjev.

V nasprotnem primeru obstaja realno tveganje nadaljnjega propadanja objekta.

Vljudno prosimo za vaše stališče ter konkretne nadaljnje korake glede:

- ločitve evidenčne enote (EŠD);
- prioritete razglasitve mlina za samostojni kulturni spomenik lokalnega pomena.

Vaški odbor Formin je pripravljen sodelovati pri organizaciji skupnega posveta na lokalni ravni, na katerem bi sodelovali vsi zainteresirane, vključno z županom g. Borutom Kolarjem, gospo Petro Koletnik ter vodiči na Dominkovi domačiji.

S spoštovanjem,

VO Formin